

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
Μ. Γ. ΜΕΡΑΚΛΗΣ	
Υπερήλικες	11
Α. ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΕΣΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ	
ΜΑΡΙΑ ΒΑΜΒΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	
Ένας ετεροχρονισμένος διάλογος για την πρεσβυτική πολιτεία.....	23
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	
Άγιον Όρος και Τρίτη Ηλικία. Συμβολή στην μελέτη της μοναχικής βιωτής.....	45
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΑΡΚΟΥ	
Το γήρας ως αξία στη νεοελληνική και τη βουλγαρική φρασεολογία	57
ΒΙΟΛΕΤΑ ΤΣΑΦΑΡΑΚΗ	
Η γεροντική παρουσία στην Οδύσσεια. Η περίπτωση της Ευρύκλειας και της Αντίκλειας .	71
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΤΣΟΜΗΣ – ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΑΛΑΚΗΣ	
Τα γηρατεία στην Αρχαϊκή, Μελική, Μονωδική, Ποίηση: «βάρυς δέ μ' ὁ [θ]ῦμος πεπόηται (Σαφώς, απ. 58, V.)»	91
Β. «ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ» ΘΕΜΑΤΑ (ΜΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΑΤΙΑ)	
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΡ. ΑΥΔΙΚΟΣ	
«Έλα, μικρή κόρη, να φύγομε ...»: Σώμα και ηδονή του γέρου στα σατιρικά δημοτικά τραγούδια	107
ΕΛΕΝΗ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ	
Η αναπαράσταση των γηρατειών στα είδη της προφορικής λαϊκής λογοτεχνίας και στα λαϊκά δίστιχα στ' Απεράθου της Νάξου.....	129
ΤΑΣΙΑ ΔΕΟΥΔΕ	
Η προσφορά της Τρίτης Ηλικίας στη διατήρηση και τη μετάδοση της ναξιακής άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Η περίπτωση της Απειράνθου Νάξου.....	173
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Ν. ΔΟΥΛΑΒΕΡΑΣ	
Η Τρίτη Ηλικία στον παροιμιακό λόγο του λαού μας.....	197
ΒΑΪΟΣ Φ. ΚΑΜΙΝΙΩΤΗΣ	
«Τα χρόνια στέκονται, εμείς περνούμε»: Αντιλήψεις περί του γήρατος στην ελληνική παραδοσιακή κοινωνία.....	215
ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΚΑΠΠΑΝΟΓΛΟΥ	
«Αυτήν την κουβέντα, σου την είπε γέρος!» Τα γηρατεία ως κοινωνική αξία στις ελληνικές λαϊκές αφηγήσεις	229
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΟΜΠΟΧΟΛΗ	
«Κεϊον Νόμιμον»: Ανιχνεύσεις ενός πανάρχαιου εθίμου στη λαϊκή αφηγηματική παράδοση.....	245
ΚΑΣΣΙΑΝΗ-ΜΑΡΙΑ ΚΟΝΤΑΞΗ	
Γεροντικές μορφές στο λαϊκό όνειρο.....	257
ΚΩΣΤΑΣ Δ. ΚΟΝΤΑΞΗΣ	
Η Τρίτη (γεροντική) Ηλικία στις παραδόσεις του ελληνικού λαού	271

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Ι. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Η παιγνιώδης εκτόνωση της Τρίτης Ηλικίας στην «παραδοσιακή» κοινότητα και τη σύγχρονη εποχή. Ενδεικτικές επισημάνσεις..... 281

ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΟΥΖΑΚΗΣ

Το «άωρον» του θανάτου και οι οικογενειακές, κοινωνικές, ηθικές συμπεριφορές, ατόμων Τρίτης Ηλικίας, μέσα στις διαθήκες, στα ψυχικά και τα προικοσύμφωνα της Νάξου 16^{ου}-18^{ου} αιώνα..... 295

ΒΑΛΤΕΡ ΠΟΥΧΝΕΡ

Τα γηρατειά στην παραδοσιακή λαϊκή αντίληψη. Από τον σεβασμό στην απαξίωση..... 335

ΓΙΑΝΝΑ ΣΕΡΓΗ - ΜΑΡΙΚΙΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Γριές και άλλες μάγισσες στο λαϊκό, μαγικό παραμύθι..... 347

Γ. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**ΜΑΡΙΝΑ ΗΛ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ**

Όψεις του γήρατος στην ποίηση του Νίκου Δήμου: ο έρωτας, η νοσταλγία της νιότης και ο θάνατος..... 379

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΘΩΜΑΪΔΟΥ – ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΚΩΦΟΥ

Πώς επιδρά η εκμάθηση ξένων γλωσσών στην ευεξία και την ψυχική υγεία μαθητών Μέσης και Τρίτης Ηλικίας..... 393

ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ-ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΟΚΟΡΟΓΙΑΝΝΗ

Περί γήρατος φιλοσοφία στο καθαφικό έργο. Μορφές και σύμβολα της φθοράς..... 425

ΕΛΕΝΗ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΕΡΓΗ

Ο ηλικιακός παράγοντας (the age factor) στη μάθηση της ξένης γλώσσας..... 449

ΑΣΠΑΣΙΑ ΜΙΧΑ-ΛΑΜΠΑΚΗ

Οι «Μεγάλοι» στα κείμενα νεοελληνικής λογοτεχνίας του Γυμνασίου..... 469

Δ. ΣΥΓΧΡΟΝΑ / ΝΕΩΤΕΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ**ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΑΝΤΖΟΥΛΑΤΟΥ-ΡΕΤΣΙΛΑ**

Η δημιουργικότητα ως πρόκληση στον διάλογο των «άκρων»..... 479

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΒΕΪΚΟΥ

Το σώμα ως διαβατήριο. Μια επισκόπηση λαϊκών αντιλήψεων για το γηράσκον σώμα..... 487

ΜΑΡΙΑ ΒΡΑΧΙΟΝΙΔΟΥ

«Μιλφέιγ, καρφοκούτια, σαβανοκαρτέρηδες»: Γλωσσικά τεκμήρια του ηλικιακού ρατσισμού..... 505

ΠΑΥΛΟΣ ΓΚΟΥΡΝΕΛΗΣ

Τρίτη Ηλικία και τουρισμός..... 519

ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ Γ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ

«Πότε γερνούμε σήμερα»: Λαϊκές αναπαραστάσεις για την έναρξη, την εικόνα και την άρνηση του γήρατος εν έτει 2021. Αναπαραστάσεις των «αγέραστων» σωμάτων στα Μ.Μ.Ε..... 533

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ξ. ΚΑΡΠΟΥΖΗΣ

Σύγχρονα λαογραφικά ζητήματα σχετικά με την Τρίτη Ηλικία..... 581

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΣΑΔΩΡΟΣ

Η Τρίτη Ηλικία στην ψηφιακή λαογραφία..... 597

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Θ. ΚΑΤΣΑΡΗΣ

Γήρατος μεταμορφώσεις και παρεκτροπές..... 613

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤ. ΚΟΡΡΕΣ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΑΤΟΣ - ΜΑΡΙΑ ΚΑ-
ΣΕΤΑ - ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΥΤΑΣ**

Τα οστεοπορωτικά κατάγματα της σπονδυλικής στήλης και η αντιμετώπισή τους..... 621
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΚΟΦΙΝΑ

Κοινωνικές προσεγγίσεις του γήρατος και υγιής γήρανση 627

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Μεταμοντέρνα κατάσταση και παράδοση στην Ελλάδα: Προσεγγίζοντας τις
αντιλήψεις περί «Τρίτης Ηλικίας» στον τηλεοπτικό λόγο 643

ΝΙΚΗ ΛΙΑΚΟΥΡΑ

Τέχνη, μουσεία και Τρίτη Ηλικία: Χωρούν οι ανοϊκοί ασθενείς στον σημερινό
κόσμο;..... 653

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΩΡΑΪΤΟΥ - ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΔΕΜΙΡΤΖΙΔΟΥ - ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΟΝΤΣΙΩΤΗ

Η σχέση της συναισθηματικής νοημοσύνης και των γνωστικών ελλειμμάτων
στα άτομα προχωρημένης ηλικίας 669

ΘΕΟΔΩΡΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Τρίτη Ηλικία και Άσκηση..... 689

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΑΚΚΑ – ΙΩΑΝΝΑ ΔΕΚΑΤΡΗ

Η ποιητική των γηρατειών. Αναπαραστάσεις της Τρίτης Ηλικίας: Από την ελ-
ληνιστική εποχή, στη σύγχρονη φωτογραφία και την πολιτιστική κατανάλωση 697

ΑΝΘΗ ΑΠ. ΣΑΧΑ

Η συμβολή των Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) στη
ζωή των ατόμων της Τρίτης ηλικίας..... 717

ΜΑΝΟΛΗΣ Γ. ΣΕΡΓΗΣ

Περί γιαγιάδων και παππούδων: Μια αφήγηση με αυτοεθνογραφικά στοιχεία
σε πέντε «επεισόδια» 735

ΚΑΤΕΡΙΝΑ Δ. ΣΧΟΙΝΑ

«Ο άνθρωπος έρχεται ώρα που γίνεται αντικείμενο»: Μέλω Αξιώτη *αυτοβιο-
γραφούμενη* 761

ΕΛΠΙΝΙΚΗ ΤΑΣΤΑΝΗ

«Το Facebook τώρα είναι η δεύτερη ζωή μου»: Facebook και ηλικιωμένοι..... 773

ΜΑΡΙΑ-ΙΩΑΝΝΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

«Όυτε να τον κλάψω δεν μπόρεσα παιδί μου... Αχ, να τον χαιρετίσω δεν πρό-
λαβα! Ποιος να το περίμενε ...»: Μια λαϊκή γυναίκα αφηγείται την απώλεια –
λόγω κορωνοϊού – του γέροντα συζύγου της 799

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΑΝΑΣΙΔΗΣ

Αναπαραστάσεις της Τρίτης Ηλικίας στον διαγωνισμό της Eurovision..... 809